

ترامپ، تجارت و رسانه

نگاهی به سیاست‌های تجاری ترامپ و واکنش رسانه‌ها به حضور مجدد وی در قدرت

حجت میرزایی - ۱۲ آذرماه ۱۴۰۳

یک حکمروایی خوب دربرگیرنده:

حاکمیت قانون

قابل پیش بینی بودن سیاست
های اقتصادی

فضای
کسب و کار باز

V

Volatility

نوسان
معیار آماری

U

Uncertainty

عدم قطعیت
عدم وضوح برای
ارزیابی شرایط

C

Complexity

پیچیدگی)
واکنش های متفاوت
سیستم

A

Ambiguity

ابهام
روابط علی نامعلوم و راه حل
های مختلف

VUCA فراتر از یک کلمه چهار مرفی است.
یک شیوه تفکر برای اندیشیدن به مشکلات جهان پویای دیجیتال ما و راه حل برون رفت از آن ها.
هدف آن را مشخص کردن ویژگی های اصلی هریک از چالش ها و معرفی مناسب برای فائق آمدن بر آن است.

نیپنا؛ فراتر از ریسک

ریسک های سیستمی محاسبه پذیر و قابل مدیریت اند،

اما محیط پیرامون ما چه برای سیاستگذاری در سطح کلان و چه برای تصمیم گیری در سطح خرد با چهار

ویژگی محاسبه ناپذیر و تیره کننده رو به روست:

نااطمینانی

پیچیدگی

نوسان

ابهام

ریشه بخش بزرگی از آنها در ناتوانی دولت در انجام ماموریت های خود است.

ارتباط حکمروایی و توسعه

عده ای می گویند سرمایه گذاری بالا برای دستیابی به رشد نیاز است و سرمایه گذاری بالا نیاز به یک کشور اقتدارگرا دارد

اما و هزار اما:

آنچه از قلم افتاده این است که

کیفیت و کارایی و خلاقیت در سرمایه گذاری بااهمیت تر از میزان سرمایه گذاری است.

بنابر گفته دنی رودریک نهادها نیز علاوه بر سرمایه گذاری و کارآفرینی، در ارتباط میان توسعه و حکمروایی دموکراتیک نقش دارند.

چشم انداز اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۳ (مطالعه دکتر نیلی و همکاران)

چشم انداز درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفتی:

- ❖ پیش‌بینی‌های بین‌المللی عمدتاً از ثبات قیمت نفت یا روند کاهشی ملایم آن در سال جاری میلادی و سال آینده حکایت دارند.
- ❖ به نظر می‌رسد در تعادل موجود روابط بین‌المللی، حجم صادرات نفتی ایران به سقف خود رسیده است؛ چه از ناحیه محدودیت تقاضا و چه از ناحیه محدودیت تولید.
- ❖ روند فزاینده‌ی نیاز به واردات فرآورده‌های نفتی، تراز ارزی تجا
- ❖ در مجموع، چشم‌انداز رشد درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفتی در ندارد.

چشم انداز سایر عوامل مؤثر بر ظرفیت رشد اقتصادی ایران در میان‌مدت

- ❖ ناترازی انرژی به عنوان محدودیت رشد
- ❖ محدودیت منابع آب و تغییرات اقلیمی
- ❖ محدودیت سرمایه انسانی، هم از منظر دموگرافی و هم از منظر م
- ❖ کاهش بهره‌وری به دلیل کاهش کیفیت سیاست‌گذاری در شرایط بحران
- ❖ محدودیت تأمین مالی در اقتصاد
- ❖ بی‌ثباتی اقتصاد کلان و تورم بالا

سازوکارهای بلندمدت موجد
رشد اقتصادی ایران شامل
رشد سرمایه‌گذاری و رشد فن-
آوری است و سازوکارهای
کوتاه مدت مرتبط با
نوسانات اقتصادی پویایی
انتقال شوک‌های وارده به
اقتصاد کلان است. در
مجموع، تصویر اقتصاد کلان
ایران و وضعیت عوامل
موجود رشد اقتصادی، بر
حفظ نرخ رشد اقتصادی در

سطح تجربه شده سال‌های

۱۳۹۹-۱۴۰۱ دلالت نمی‌کند.

ریسک های ژئوپولیتیک و آثار آن بر اقتصاد ایران

ریسک ژئوپولیتیک به عدم قطعیت و پیامدهای منفی احتمالی ناشی از پویایی های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مناطق مختلف اطلاق می شود، ریسکی که می تواند به طور قابل توجهی بر ثبات جهانی و عملکرد اقتصادها تأثیر بگذارد.

چشم انداز توافق هسته ای:

با روی کار آمدن دولت جدید در ایران، امیدها به احیای این توافق یا یافتن راهکاری دیگر برای کاهش تحریم ها پررنگ شده است.

از دیگر سو کارنامه ۲۰ ساله مذاکرات بر سر موضوع هسته ای نشان از پیچیدگی های بسیار زیاد این موضوع و دشواری های حل و فصل آن دارد.

این موضوع نه تنها در سیاست های داخلی ایران و آمریکا تنیده شده بلکه ابعاد فنی پیچیده ای نیز دارد و بازیگران ذینفع متعددی در صحنه بین المللی در آن درگیرند.

ریسک های ژئوپولیتیک و آثار آن بر اقتصاد ایران

ریسک های ژئوپولیتیک: لایه جهانی

- ❑ تشدید رقابت چین و آمریکا: ایران نه تنها با موضوعات پیچیده ژئوپولیتیک مواجه است بلکه در متن رقابت قدرت های بزرگ نیز قرار گرفته است. از همین رو تحولات در روابط قدرت های بزرگ می تواند اقتصاد ایران را تحت تاثیر شدید ریسک ژئوپولیتیک قرار دهد.
- ❑ منازعه روسیه و غرب: شواهد نشان می دهد ایران به شدت و شاید بسیار بیشتر از کشورهای دیگر از تبعات ریسک های ژئوپولیتیک که در پیامد حمله روسیه به اوکراین پدیدار شد متاثر شده است. در صورتی که ایران همچنان تحت تحریم باقی بماند وزن و نقش روسیه در تجارت خارجی کشور لاجرم افزایش خواهد یافت، موضوعی که بخش خصوصی باید به آن توجه ویژه ای داشته باشد.

ریسک های ژئوپولیتیک: لایه منطقه ای

- ❑ درگیری جاری در غزه، خطرات ژئوپولیتیک قابل توجهی را به همراه دارد که می تواند به طور عمیقی بر اقتصاد خاورمیانه و ایران تأثیر بگذارد.
- ❑ بازارهای انرژی منطقه، که برای زنجیره های تأمین جهانی حیاتی هستند، به ویژه آسیب پذیرند، زیرا تشدید تنش ها ممکن است جریان نفت و گاز را مختل کند،
- ❑ چین اختلالاتی می تواند منجر به نوسانات شدید در قیمت های انرژی شود، فشارهای تورمی را تشدید کند و رشد اقتصادی را هم در سطح منطقه ای و هم جهانی کاهش دهد.

ریسک های ژئوپولیتیک و آثار آن بر اقتصاد ایران

مهمترین آثار تداوم این وضعیت بر بخش خصوصی ایران را میتوان در حوزه های زیر دسته بندی کرد:

❑ **عدم قطعیت بازار و ناپایداری آن**

❑ چالش های نظارتی و رعایت قوانین

❑ اختلالات در زنجیره تأمین

❑ تأثیر بر سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI)

❑ برنامه ریزی استراتژیک بلندمدت

❑ همکاری های فرامرزی

سیاست‌های تجاری ترامپ

اثرات سیاست‌های ترامپ بر اقتصاد کشورها

سناریوهای پیش روی

چین، اروپا و آمریکا

سیاست‌های کلیدی دولت دوم ترامپ: تحلیل‌ها و پیش‌بینی‌ها

مسائل داخلی

- ▶ تمدید کاهش مالیات‌ها، سیاست‌های سختگیرانه در مهاجرت و افزایش نفوذ بر فدرال رزرو
- ▶ چالش‌های اقتصادی داخلی، سیاست‌های خارجی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد
- ▶ تشدید بحران مسکن
- ▶ رویکرد آزادتر در فناوری و تقویت رقابت با چین

سیاست‌های کلیدی دولت دوم ترامپ: تحلیل‌ها و پیش‌بینی‌ها

مسائل خارجی و بین‌الملل

- ▶ تحریم‌ها، اهرم اصلی سیاست خارجی ترامپ
- ▶ بازنگری در سیاست‌های خاورمیانه در مواجهه با تحولات جدید
- ▶ فشار بیشتر بر آمریکا لاتین
- ▶ فشار بر اتحادیه اروپا و تشدید جنگ تعرفه‌ای
- ▶ کاهش محدودیت‌های زیست‌محیطی و خروج دوباره از توافق پاریس
- ▶ فشار بیشتر بر اروپا برای حفظ ناتو
- ▶ ترامپ خواستار پایان جنگ اوکراین و تلاش برای نزدیک کردن منافع پوتین و زلنسکی

سیاست تجاری ایالات متحده و تأثیرات کلی آن

تأثیر بر اقتصاد داخلی

تصمیمات تجاری آمریکا مانند تعیین تعرفه‌ها و مذاکره در توافق‌نامه‌های تجاری، بر رشد اقتصادی، اشتغال و محافظت از صنایع داخلی تأثیر مستقیم دارد. به عنوان مثال، اعمال تعرفه بر واردات فلزات برای حمایت از صنایع داخلی آمریکا صورت گرفته است.

تأثیر بر اقتصاد جهانی

سیاست‌های تجاری آمریکا بر زنجیره‌های تأمین جهانی، ترازهای تجاری و روابط اقتصادی بین‌المللی تأثیرگذار است. این تأثیرات می‌تواند شامل ایجاد تغییرات در الگوهای تجاری جهانی، افزایش یا کاهش تنش‌های تجاری و شکل‌دهی به قوانین و مقررات تجارت بین‌المللی باشد.

اولویتهای تجاری ترامپ

- ▶ **صیانت از صنایع داخلی:** هدف سیاست های تجاری ترامپ محافظت از صنایع داخلی در برابر رقابت خارجی است.
- ▶ **کاهش کسری تجاری:** ترامپ نگران کسری تجاری ایالات متحده یا تفاوت بین ارزش کالاها و خدماتی است که ایالات متحده وارد و صادر می کند، است. او معتقد است که کسری تجاری نشانه آن است که ایالات متحده اشتغال و ثروت خود را به سایر کشورها داده است.
- ▶ **تقویت اقتصاد آمریکا:** ترامپ معتقد است که سیاست های تجاری او با تقویت تولید داخلی و ایجاد شغل، اقتصاد ایالات متحده را تقویت می کند.
- ▶ **افزایش اهرم آمریکا در مذاکرات تجاری:** ترامپ بر این باور است که با اتخاذ موضعی سخت در مورد تجارت، می تواند سایر کشورها را مجبور به امتیاز دادن به ایالات متحده کند. او در مذاکرات با کشورهایی مانند چین، مکزیک و کانادا از تعرفهها به عنوان ابزاری برای چانهزنی استفاده کرد

ابزارهای تجاری ترامپ

- ▶ **تعرفه ها:** ترامپ پیش از این بر طیف وسیعی از کالاها از کشورهایی مانند چین و مکزیک، کانادا و اروپا تعرفه‌های تجاری وضع کرده است.
- ▶ **مذاکره مجدد در مورد قراردادهای تجاری:** ترامپ توافقنامه تجارت آزاد آمریکای شمالی (NAFTA) را دوباره به مذاکره گذاشت و آن را با توافقنامه ایالات متحده، مکزیک و کانادا (USMCA) جایگزین کرد. وی همچنین علاقه مندی خود را برای مذاکره مجدد دیگر توافقات تجاری بزرگ ابراز کرده است.
- ▶ **تهدید به خروج از قراردادهای تجاری:** تهدید به خروج از قراردادهای موجود از مهم‌ترین ابزارهای ترامپ برای رسیدن به اهداف تجاری است.

اعمال تعرفه‌های جهانی و اثرات آن

- ▶ تعرفه‌های پیشنهادی ترامپ می‌تواند به قیمت‌های بالاتر برای مصرف‌کنندگان و مشاغل منجر شده، حجم تجارت جهانی را کاهش داده و زنجیره تامین را مختل کند.
- ▶ تعرفه‌ها می‌تواند تأثیرات متفاوتی بر بخش‌های مختلف اقتصاد آمریکا داشته باشد. صنایع تولید فولاد و آلومینیوم می‌توانند از سیاست‌های حمایتی منتفع شوند و بخش‌هایی که به صادرات یا مواد خام وارداتی متکی با چالش‌های مهمی مواجه می‌شوند.
- ▶ قبلاً تعرفه‌های ترامپ با اقدامات تلافی‌جویانه سایر کشورها مواجه شده که منجر به تنش‌های تجاری و جنگ‌های تجاری شده است.

اعمال تعرفه‌های جهانی و اثرات آن

- ▶ این تعرفه‌ها می‌تواند قوانین سازمان تجارت جهانی WTO را نقض کند و به طور بالقوه منجر به اختلافات تجاری و چالش‌هایی برای سیستم تجارت بین‌المللی شود.
- ▶ تعرفه‌های ترامپ می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر اقتصاد چین، به ویژه در کوتاه مدت داشته باشد. این تعرفه‌ها می‌تواند تقاضا برای کالاهای چینی را کاهش دهد و منجر به کاهش رشد تولید ناخالص داخلی و از دست دادن مشاغل در چین شود.
- ▶ اتحادیه اروپا نیز احتمالاً تحت تأثیر تعرفه‌های ترامپ قرار خواهد گرفت. اتحادیه اروپا، شریک تجاری بزرگ ایالات متحده، آماده است در صورت لزوم با تعرفه‌های تلافی جویانه پاسخ دهد.

تأثیر بر تولید ناخالص داخلی آمریکا

▶ اعمال تعرفه ها در مقیاس جهانی، به ویژه بر واردات چین، می تواند بر تولید ناخالص داخلی ایالات متحده تأثیر منفی بگذارد. پیش بینی بر آن است که تعرفه ۱۰ درصدی بر همه واردات می تواند منجر به کاهش ۰.۳۶ درصدی تولید ناخالص داخلی ایالات متحده تا سال ۲۰۲۶ شود.

▶ در بلندمدت، تولید ناخالص داخلی ایالات متحده می تواند تثبیت شود و اندکی افزایش یابد. با این حال، این تغییر تدریجی خواهد بود و تا سال ۲۰۳۰، تولید ناخالص داخلی ایالات متحده احتمالاً هنوز حدود ۰.۱ درصد کمتر از آنچه در صورت عدم اعمال تعرفه ها می بود، خواهد بود.

+ +
+ +

+ +
+ +
+

تأثیر بر تولید ناخالص داخلی آمریکا

▶ موسسه پترسون دو سناریو دارد که دامنه بالقوه تاثیر تعرفه ها بر تولید ناخالص داخلی را نشان می دهد.

+ +
+ +

▶ "سناریوی افراطی حداکثری" کاهش ۲.۸٪ تا ۹.۷٪ در تولید ناخالص داخلی ایالات متحده را تا سال ۲۰۲۸ پیش بینی می کند.

▶ "سناریوی حداقلی" کمتر بدبینانه است و پیش بینی می کند که تولید ناخالص داخلی ایالات متحده تا سال ۲۰۲۸ تنها بین ۲.۸ تا ۹.۷ درصد کاهش یابد.

▶ اگر سایر کشورها با اعمال تعرفه های مشابه بر کالاهای آمریکایی پاسخ دهند، پیش بینی می شود که تولید ناخالص داخلی ایالات متحده می تواند ۰.۹ درصد کاهش یابد و تورم ممکن است به ۱.۳ درصد بالاتر از سطح پایه در سال ۲۰۲۵ برسد.

+ +
+ +
+

تأثیر بر تورم و اشتغال در آمریکا

تعارفه های ترامپ می تواند تورم را در اقتصاد آمریکا افزایش دهد. تعارفه ها کالاهای وارداتی را گران تر می کند که می تواند منجر به افزایش قیمت ها برای مصرف کنندگان شود.

تخمین زده شده که تعارفه ۲۵ درصدی بر تمام واردات مکزیکی می تواند هزینه های متوسط خانوارها را تا ۶۰۰ دلار افزایش دهد. این افزایش منعکس کننده هزینه های اضافی است که توسط واردکنندگان به مصرف کنندگان منتقل می شود.

موسسه پترسون پیش بینی می کند که در یک "سناریوی افراطی حداکثری" که در آن ایالات متحده تعارفه ۶۰ درصدی بر کالاها از چین اعمال کرده و ۸.۳ میلیون کارگر مهاجر غیرقانونی را اخراج کند، تورم در سال ۲۰۲۶ به ۴.۱٪ تا ۷.۴٪ بالاتر از سطح پایه خواهد رسید.

+ + +

تأثیر بر تورم و اشتغال در آمریکا

تعارفه های ترامپ می تواند اشتغال را در برخی از بخش های اقتصاد آمریکا کاهش دهد. تعارفه ها می تواند واردات کالاها را برای شرکت های آمریکایی گران تر کند که می تواند منجر به از دست رفتن اشتغال شود.

تخمین زده شده که تعارفه ۱۰ درصدی بر تمام واردات می تواند منجر به کاهش ۰.۴ تا ۳.۴ درصدی اشتغال تا سال ۲۰۴۰ شود. این کاهش تا حدی به دلیل اخراج کارگران مهاجر از بازار کار ایالات متحده است.

پیش بینی می شود که اگر ترامپ ۶۰ درصد تعارفه بر کالاهای چینی وضع کند، اشتغال در چین تا سال ۲۰۲۷ ممکن است ۰.۲۳ درصد کاهش یابد.

تأثیر بر تورم و اشتغال در آمریکا

سیاست های تجاری ترامپ، به ویژه تعرفه ها، می تواند تأثیر متفاوتی بر تورم و اشتغال ایالات متحده داشته باشد.

- در **کوتاه مدت**، تعرفه ها احتمالاً منجر به تورم بیشتر و از دست دادن شغل در برخی بخش ها می شود.
- در **بلندمدت**، تعرفه ها می تواند منجر به کاهش تورم و افزایش مشاغل تولیدی شود.

تأثیر واقعی تعرفه ها به عوامل متعددی از جمله واکنش سایر کشورها، انعطاف پذیری اقتصاد ایالات متحده و سیاست های خاصی که اجرا می شود بستگی دارد.

تأثیر سیاست‌های ترامپ بر اقتصاد سایر کشورها

- ▶ **تأثیر منفی بر تولید ناخالص داخلی:** تعرفه های ترامپ می تواند منجر به کاهش تولید ناخالص داخلی برای کشورهایی شود که به شدت به تجارت با ایالات متحده وابسته هستند. تخمین زده شده که تعرفه ۲۵ درصدی بر تمام واردات مکزیک می تواند منجر به کاهش ۰.۲۵ درصدی تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۲۵ شود.
- ▶ **تنش های تجاری و تلافی:** استفاده تهاجمی ترامپ از تعرفه ها، تنش های تجاری را با شرکای کلیدی مانند اتحادیه اروپا و چین افزایش خواهد داد. این تنش ها منجر به تعرفه های تلافی جویانه و احتمال تشدید جنگ های تجاری، اختلال بیشتر در جریان تجارت جهانی و ایجاد عدم اطمینان در محیط اقتصادی بین المللی میشود.
- ▶ **تأثیر بر بخش های خاص:** تأثیرات تعرفه های ترامپ در همه بخش ها یکسان نیست. صنایعی که شدیداً به صادرات به ایالات متحده وابسته هستند یا صنایعی که به مواد خام وارداتی از ایالات متحده وابسته هستند، احتمالاً با چالش های اساسی روبرو خواهند شد.

تأثیر سیاست‌های ترامپ بر اقتصاد سایر کشورها

- ▶ **اختلال در زنجیره تامین:** تعرفه های ترامپ، به ویژه آنهایی که چین را هدف قرار می دهد، این پتانسیل را دارد که زنجیره تامین جهانی را مختل کند. این اختلال می تواند منجر به افزایش هزینه ها برای کسب و کارها در کشورهای مختلف شود که به اجزا یا موادی که از چین متکی هستند، منجر شود.
- ▶ **محرك های اقتصادی و تعديل های استراتژیک:** در واکنش به اثرات منفی تعرفه ها، برخی از کشورها مانند چین، اقدامات محرك اقتصادی و تعديل های استراتژیک توسط شرکت ها را برای کاهش خسارت در نظر می گیرند. این می تواند شامل ابتکارات دولتی برای حمایت از صنایع داخلی و تشویق بازارهای جایگزین برای صادرات باشد.
- ▶ **افزایش بی ثباتی و نوسان:** سیاست های تجاری غیرقابل پیش بینی ترامپ جو عدم اطمینان و نوسان را در اقتصاد جهانی ایجاد میکند. این غیرقابل پیش بینی بودن، برنامه ریزی برای آینده را برای کسب و کارها دشوار می کند و می تواند منجر به کاهش سرمایه گذاری و رشد اقتصادی شود.

طرح تعرفه متقابل ترامپ

- ▶ این طرح به دنبال اعطای اختیار به رئیس جمهور برای اعمال تعرفه بر کالاهای کشورهایی است که بر صادرات ایالات متحده تعرفه وضع کرده اند تا اطمینان حاصل شود که تعرفه ها معادل و متقابل هستند.
- ▶ هدف، از دیدگاه ترامپ، ایجاد زمینه بازی برابر در تجارت بین الملل است با اطمینان از اینکه کالاهای آمریکایی مشمول تعرفه های بالاتری نسبت به کالاهای خارجی در سایر بازارها نمی شوند.
- ▶ مکانیسم اجرای طرح شامل چندین مرحله است. نماینده تجاری ایالات متحده ابتدا تعرفه های اعمال شده توسط سایر کشورها بر محصولات مختلف ایالات متحده را بررسی می کند. اگر مشخص شود که کشوری تعرفه های بیشتری را بر کالاهای آمریکایی اعمال می کند، رئیس جمهور این اختیار را دارد که برای کاهش عدم تعادل، تعرفه های متقابلی را بر کالاهای آن کشور اعمال کند.
- ▶ اجرای این طرح ممکن است نیاز به تایید کنگره داشته باشد و به طور بالقوه در دادگاه به چالش کشیده شود. ترامپ ممکن است سعی کند از قوانین تجاری موجود، مانند بخش ۳۰۱ قانون تجارت ۱۹۷۴، که به رئیس جمهور اجازه می دهد تا علیه اقدامات تجاری ناعادلانه اقدام کند، برای توجیه دور زدن کنگره استفاده کند.

اثرات داخلی و خارجی طرح تعرفه متقابل ترامپ

- ▶ افزایش تنش با کشورهای دیگر
- ▶ اقدامات تلافی جویانه از سوی دیگر کشورها
- ▶ قیمت های بالاتر برای کالاها
- ▶ اختلال در زنجیره تامین
- ▶ مغایرت با اصول سازمان تجارت جهانی
- ▶ طرح دعوی تجاری در سازمان تجارت جهانی

خروج احتمالی از قراردادهای تجاری موجود

▶ **مذاکره مجدد در مورد توافقیهای موجود:** ترامپ به بررسی قراردادهای تجاری مهم، از جمله توافقنامه ایالات متحده، مکزیک و کانادا USMCA علاقه نشان داده است. او معتقد است که USMCA که جایگزین توافقنامه تجارت آزاد آمریکای شمالی (نفتا) شد، به اندازه کافی برای کارگران و صنایع آمریکایی سودمند نیست و می خواهد شرایط مطلوب تری را برای ایالات متحده تضمین کند. او قصد دارد از بند بازنگری شش ساله توافق، که برای سال ۲۰۲۶ برنامه ریزی شده است، برای مذاکره مجدد استفاده کند و در صورت برآورده نشدن خواسته هایش، احتمالاً از آن خارج شود.

▶ **احتمال خروج از سازمان تجارت جهانی:** ترامپ بارها از سازمان تجارت جهانی انتقاد کرده است و استدلال می کند که این سازمان منافع ایالات متحده را تضعیف می کند و به صنایع آمریکایی ضرر می رساند. او قصد دارد از دوره دوم ریاست جمهوری خود برای اعمال فشار بر سازمان تجارت جهانی برای اصلاحات، تمرکز بر مکانیسم های حل اختلاف، شفافیت در شیوه های تجاری، و رسیدگی به شیوه های تجاری ناعادلانه که به کسب و کارهای آمریکایی آسیب می زند، استفاده کند..

خروج احتمالی از قراردادهای تجاری موجود

▶ رویکرد احتمالی ترامپ در صورتی که مذاکرات مجدد در مورد توافقیهای موجود به نتایج مورد نظر او نرسد، احتمالاً خروج کامل از این توافقات و یک سیستم تعرفه جهانی با هدف حذف کسری تجاری و حمایت از صنایع داخلی خواهد بود.

▶ رویکرد ترامپ با تمایل به مذاکره مجدد در مورد شرایط به نفع صنایع و کارگران ایالات متحده، با تمایل به استفاده از تعرفه ها به عنوان اهرمی برای دستیابی به اهداف مشخص می شود. این رویکرد پتانسیل تغییر چشم انداز تجارت جهانی را دارد و فرصت ها و چالش هایی را برای ایالات متحده و شرکای تجاری آن ایجاد می کند.

پاسخ و واکنش احتمالی چین

- ▶ **بسته محرک اقتصادی:** چین در پاسخ به پتانسیل افزایش تنش های تجاری و کاهش رشد اقتصادی ناشی از سیاست های ترامپ، بسته محرک اقتصادی قابل توجهی را در نظر گرفته است. این ابتکار می تواند تقریباً ۱.۴ تریلیون یوان، معادل ۱۲ درصد از تولید ناخالص داخلی چین را شامل شود. اهداف اولیه این بسته محرک کاهش اثرات منفی سیاست های تجاری ترامپ، تثبیت اقتصاد چین و حمایت از صنایع داخلی است.
- ▶ **تعامل با متحدان ایالات متحده:** چین احتمالاً در تعامل استراتژیک با متحدان ایالات متحده، به ویژه در اروپا و آسیا، برای بررسی احتمالات برای کاهش موانع تجاری و ایجاد شراکت های تجاری جایگزین خواهد بود. هدف این رویکرد کاهش اثرات منفی سیاست های حمایت گرایانه ترامپ از طریق تنوع بخشیدن به بازارهای صادراتی چین و تقویت روابط اقتصادی آن با دیگر بازیگران کلیدی در اقتصاد جهانی است.
- ▶ **تنوع تجارت و صادرات:** علیرغم تأثیر منفی احتمالی تعرفه های ترامپ بر صادرات چین، چین در ماه اکتبر شاهد رشد صادرات بود. این نشان می دهد که چین به طور فعال استراتژی هایی را برای متنوع کردن بازارهای صادراتی خود و کاهش اتکای خود به بازار ایالات متحده دنبال می کند.
- ▶ **تعدیل های استراتژیک توسط شرکت ها:** انتظار می رود شرکت های چینی، به ویژه آن هایی که شدیداً به صادرات به ایالات متحده متکی هستند، در واکنش به سیاست های ترامپ، تنظیمات استراتژیک در عملیات خود انجام دهند. این تعدیل ها می تواند شامل جستجوی بازارهای جایگزین، گسترش حضور آنها در مناطق دیگر یا تمرکز بر مصرف داخلی باشد.

موضع اتحادیه اروپا در قبال سیاست های ترامپ

اتحادیه اروپا آماده است تا به سیاست های تجاری ترامپ، به ویژه در صورت وقوع جنگ تجاری، قاطعانه پاسخ دهد. اتحادیه اروپا با تجربه تاثیر تعرفه های ترامپ بر فولاد و آلومینیوم در سال ۲۰۱۸، از رویارویی های گذشته خود درس گرفته و رویکردی فعال تر و قاطعانه تر را اتخاذ کرده است.

► **یک واکنش هماهنگ و یکپارچه:** کشورهای عضو اتحادیه اروپا با هم کار می کنند تا یک جبهه متحد علیه اقدامات حمایت گرایانه ترامپ ارائه دهند. هدف از این واکنش هماهنگ تقویت قدرت چانه زنی اتحادیه اروپا و نشان دادن تعهد قوی به دفاع از منافع اقتصادی آن است.

► **تشکیل یک تیم پاسخ:** پس از انتخابات ۲۰۲۴ ایالات متحده، اتحادیه اروپا یک تیم واکنش به رهبری اوریوسولا فون در لاین، رئیس کمیسیون اروپا ایجاد کرد. این تیم که به "گروه ویژه ترامپ" معروف است، وظیفه دارد به سرعت و به طور موثر به چالش های احتمالی ناشی از سیاست های تجاری ترامپ رسیدگی کند.

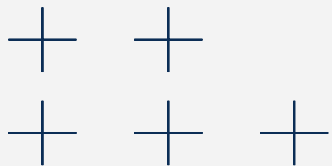
موضع اتحادیه اروپا در قبال سیاست های ترامپ

- ▶ **تمرکز بر مذاکره و فشار:** هدف اتحادیه اروپا اعمال فشار بر ترامپ برای شرکت در مذاکرات معنادار و جستجوی راه حل های قابل قبول دوجانبه برای اختلافات تجاری است. اتحادیه اروپا امیدوار است با اعمال فشار استراتژیک، ترامپ را به سمت یک رابطه تجاری متعادل تر و عادلانه تر هدایت کند.
- ▶ **آمادگی کسب و کارها:** شرکت های اروپایی و آمریکایی خود را برای تلاطم اقتصادی بالقوه ناشی از یک درگیری تجاری طولانی مدت آماده می کنند. آنها در حال آماده شدن برای طیف وسیعی از سناریوها و توسعه استراتژی هایی برای کاهش تأثیر تعرفه ها و سایر موانع تجاری هستند.

تحلیل تأثیر بازگشت ترامپ بر اقتصاد ایران

این گزارش با استناد به اظهارات و تحلیل‌های مقامات و کارشناسان داخلی و خارجی به بررسی تأثیر سیاست‌های دونالد ترامپ بر اقتصاد ایران، در قالب سناریوهای مختلف می‌پردازد. در این تحلیل، سه سناریو خوش‌بینانه، بدبینانه و بینابین مطرح شده و جوانب مختلف اثرات سیاسی و اقتصادی این بازگشت در حوزه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است.

سناریوی خوش بینانه

فرصتی برای رشد و تنوع اقتصادی ایران

برخی تحلیلگران بر این باورند که سیاست‌های ترامپ، به ویژه تحریم‌ها، ایران را به سمت خودکفایی و کاهش وابستگی به نفت سوق داده است. در این راستا، بخش‌های غیرنفتی اقتصاد ایران مانند کشاورزی، صنعت، فناوری و خودروسازی تقویت شده‌اند. علاوه بر این، تحریم‌ها موجب گسترش روابط تجاری با کشورهای جدید، به‌ویژه چین و روسیه، شده و باعث تنوع اقتصادی ایران شده است. تحلیلگران همچنین معتقدند که تحریم‌ها تأثیر قابل توجهی بر واردات کالاهای اساسی مانند دارو و غلات نخواهند گذاشت.

تقویت بازار سرمایه: با مدیریت ریسک‌ها، بازار سرمایه ایران می‌تواند از تغییرات شرایط بین‌المللی به نفع خود بهره‌برداری کند.

پیش‌بینی رشد اقتصادی در بخش‌های غیرنفتی: از جمله صنعت خودرو، فناوری و صادرات غیرنفتی.

سناریوی خوش بینانه

فرصتی برای رشد و تنوع اقتصادی ایران

- ▶ تقویت تقاضا در بازار سرمایه ایران در صورت مدیریت ریسک‌ها
- ▶ امکان بازگشت به تحریم‌های مشابه دوره اول وجود ندارد
- ▶ شکست سیاست «فشار حداکثری» ترامپ در تحریم نفت ایران
- ▶ تحریم‌ها بر واردات کالاهای اساسی تأثیر زیادی نخواهد داشت
- ▶ بازگشت ترامپ می‌تواند رقابت و فرصت‌های جدیدی برای صنعت خودروی ایران ایجاد کند
- ▶ ریاست‌جمهوری ترامپ تأثیر قابل توجهی بر بازار مسکن ایران نخواهد داشت
- ▶ عدم تأثیر جدی تحریم‌های جدید ترامپ بر اقتصاد ایران و تاب آوری ایران در برابر تحریم نفتی

سناریوی بدبینانه

فشارهای اقتصادی و بحران‌های داخلی

برخی تحلیلگران معتقدند که بازگشت ترامپ و احیای سیاست‌های "فشار حداکثری" می‌تواند بحران‌های اقتصادی شدیدی برای ایران به همراه داشته باشد. در این سناریو، افزایش تحریم‌ها، به ویژه در بخش نفت، منجر به کاهش شدید صادرات نفت، افزایش تورم و فشارهای بیشتر بر مردم و اقتصاد کشور خواهد شد. علاوه بر این، رشد اقتصاد زیرزمینی و فرار مالیاتی تشدید خواهد شد.

بحران‌های داخلی: مشکلات اقتصادی داخلی مانند تورم بالا و کاهش ارزش ریال به شدت تشدید خواهد شد.

رشد اقتصاد زیرزمینی: فعالیت‌های اقتصادی غیررسمی، که سهم قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی ایران را به خود اختصاص داده، بیشتر خواهد شد.

سناریوی بدبینانه

فشارهای اقتصادی و بحران‌های داخلی

- ▶ بازگشت به تحریم‌ها و تحت فشار شدید قرار گرفتن اقتصاد ایران
- ▶ رشد اقتصاد زیرزمینی در ایران
- ▶ احتمال افزایش تورم و نقدینگی در صورت تداوم فشار حداکثری
- ▶ پالایشگاه‌های مستقل به سمت منابع جدید می‌روند

سناریوی بینابین

تحولات و فرصت‌ها

در این سناریو، تحلیلگران بر این باورند که فشارهای ترامپ در کوتاه‌مدت مشکلاتی را به وجود خواهد آورد، اما در بلندمدت می‌تواند فرصت‌هایی برای تحولات مثبت در بخش‌های غیرنفتی ایجاد کند. ایران با استفاده از تجربیات گذشته و تقویت روابط خود با کشورهای هم‌پیمان، به‌ویژه چین، قادر خواهد بود آسیب‌پذیری‌های اقتصادی خود را کاهش دهد.

فرصت‌های درازمدت: از جمله تقویت بخش‌های غیرنفتی مانند کشاورزی و فناوری، و استفاده از ارزش‌های دیجیتال برای دور زدن تحریم‌ها.

تاب‌آوری در برابر تحریم‌ها: با تقویت روابط اقتصادی با چین و روسیه، ایران می‌تواند به کاهش اثرات تحریم‌های نفتی و بانکی بپردازد.

راهکارهای پیشنهادی برای مدیریت آثار تحریمها

با توجه به تحلیل‌های مختلف، چندین راهکار عملی برای کاهش اثرات منفی تحریمها و بهره‌برداری از فرصت‌های ایجاد شده پیشنهاد شده است:

▶ **تقویت تاب‌آوری اقتصادی:** با توسعه بخش‌های غیرنفتی مانند کشاورزی، صنعت، فناوری اطلاعات و گردشگری، ایران می‌تواند وابستگی خود را به نفت کاهش دهد.

▶ **مدیریت بازار ارز و سرمایه:** تنظیم دقیق بازار ارز و حمایت از تولید داخلی می‌تواند نوسانات ارزی را کاهش دهد و از صادرات و سرمایه‌گذاری حمایت کند.

▶ **کنترل نقدینگی و تورم:** ایران باید نقدینگی را کنترل کند و با تقویت تولید داخلی، تورم را کاهش دهد.

▶ **مقابله با اقتصاد زیرزمینی:** اصلاح نظام مالیاتی و تقویت نظارت اقتصادی برای کاهش فعالیت‌های غیررسمی و فساد ضروری است.

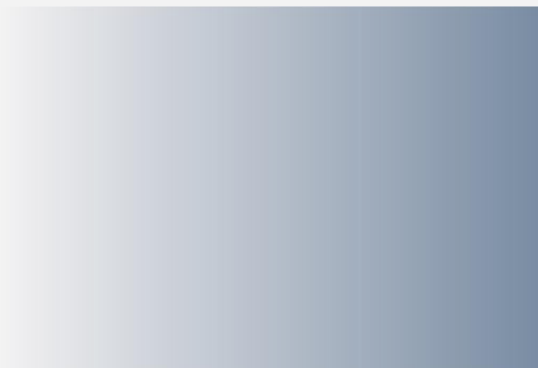
▶ **تقویت روابط تجاری با همسایگان، اروپا، آفریقا، چین و روسیه:** توسعه همکاری‌های تجاری و اقتصادی با این کشورها می‌تواند ایران را در مقابل فشارهای تحریمی ایالات متحده مقاوم‌تر کند.

▶ **استفاده از ارز دیجیتال:** ایران باید به تقویت زیرساخت‌های بلاک‌چین و ارز دیجیتال پرداخته و از این ابزارها برای تسهیل معاملات نفتی و اقتصادی استفاده کند.

ترامپ و ایران: تحلیلها و پیشنهادات

- ▶ رویکردی عملگرایانه و متعادل در برابر ایران
- ▶ احتمال حمله نظامی علیه تاسیسات هسته ای ایران
- ▶ تداوم فشار حداکثری علیه ایران

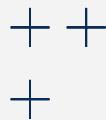
تداوم فشار حداکثری علیه ایران

در چارچوب این سیاست اقدامات زیر پیش بینی یا پیشنهاد شده است:

- ▶ احیای فشار حداکثری از طریق مذاکرات نفتی با چین
- ▶ اعمال تحریم‌های سنگین بر بخش‌های کلیدی اقتصاد ایران
- ▶ تحریم هدفمند صنعت فلزات ایران برای کاهش درآمدهای تهران

تصمیمات و اظهارات اقتصادی تیم ترامپ

- ▶ اعمال تعرفه‌های سنگین بر واردات از کانادا، مکزیک و چین
- ▶ تهدید کشورهای عضو بریکس به تعرفه ۱۰۰ درصدی
- ▶ وعده اعمال دوباره تحریم علیه ایران
- ▶ برنامه‌هایی برای کاهش کسری بودجه و تقویت تولید داخلی
- ▶ ابتکارات ویژه و پروژه‌های جدید
- ▶ ایجاد وزارت کارآمدی دولت
- ▶ ترامپ شورای ملی انرژی تشکیل می‌دهد
- ▶ حمایت از رمزارزها

ارزیابی تأثیرات اقتصادی سیاست‌های ترامپ: چالش‌ها و فرصت‌ها

صندوق بین‌المللی پول هشدار داده است که سیاست‌های تعرفه‌ای ترامپ می‌تواند تجارت جهانی را مختل کرده و تورم در ایالات متحده را افزایش دهد. این اقدامات ممکن است رشد اقتصادی در آسیا را کاهش دهد و زنجیره‌های تأمین را با مشکلاتی مواجه کند. همچنین، این تغییرات می‌تواند کشورهای صادرکننده را تحت فشار قرار داده و فدرال رزرو را مجبور به سخت‌تر کردن سیاست‌های پولی کند. الیور بلانچارد، اقتصاددان برجسته هم، در تحلیل خود از سیاست‌های اقتصادی احتمالی دونالد ترامپ در دوره دوم ریاست‌جمهوری، معتقد است که این سیاست‌ها به دلیل آثار تورمی‌شان، با واکنش فدرال رزرو مواجه خواهند شد و در نهایت قادر به تقویت پایدار اقتصاد آمریکا نخواهند بود. از نظر او افزایش تعرفه‌ها، به ویژه بر واردات از چین، ممکن است کسری تجاری را موقتا کاهش دهد، اما موجب افزایش قیمت‌ها و فشار بر نرخ بهره خواهد شد. اخراج مهاجران نیز می‌تواند موجب کاهش اشتغال و افزایش تورم شود. در نهایت، تمديد کاهش مالیات‌ها هم باعث تقویت تقاضای داخلی و تورم می‌شود.

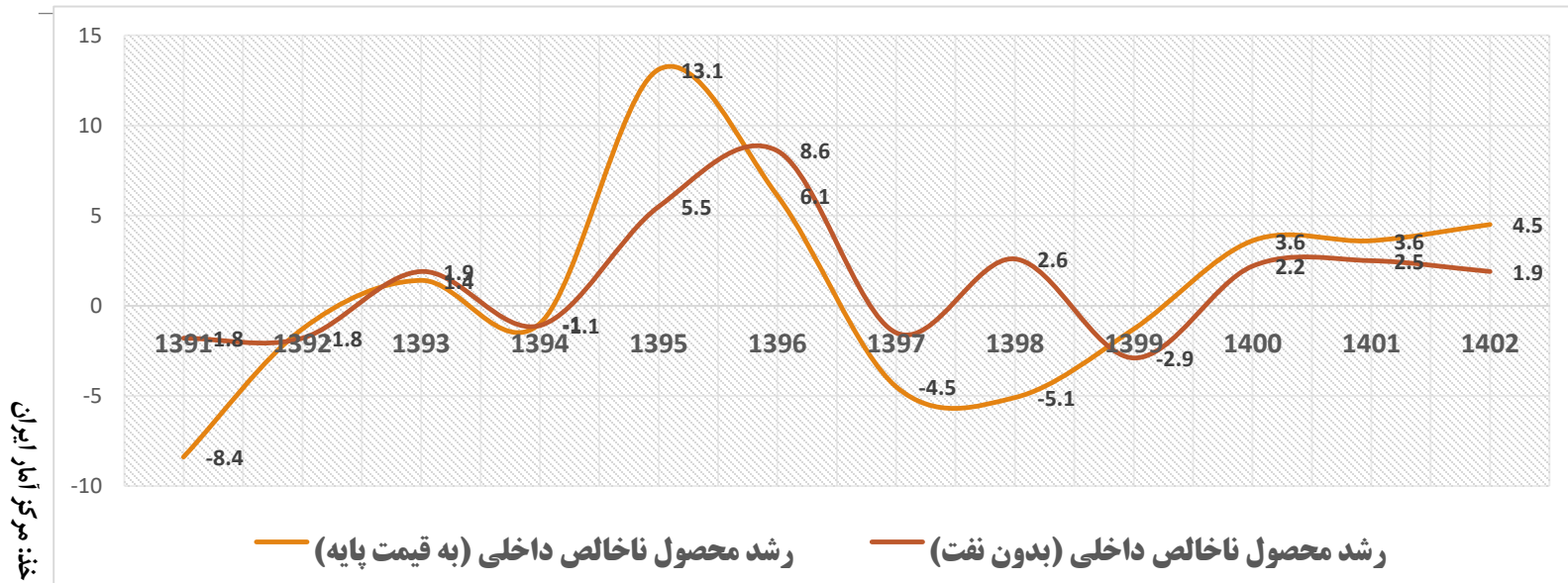

ارزیابی تأثیرات اقتصادی سیاست‌های ترامپ: چالش‌ها و فرصت‌ها

آنچه بیش از همه در این میان برای ایرانیان حائز اهمیت است، تأثیر مستقیم سیاست‌های ترامپ بر اقتصاد ایران است. با توجه به تداوم تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی ناشی از سیاست‌های تجاری و دیپلماتیک ایالات متحده، دوران دوم ریاست‌جمهوری ترامپ می‌تواند سناریوهای مختلفی را برای آینده اقتصادی ایران رقم بزند. تغییرات در قیمت نفت، تأثیرات احتمالی بر روابط تجاری با چین و کشورهای دیگر، و فشارهای بیشتر بر صادرات ایران به دلیل تحریم‌ها، می‌تواند مسیر اقتصاد ایران را با چالش‌های جدی مواجه کند.

وضعیت موجود - رشد اقتصادی

رشد اقتصادی طی دوره (۱۳۹۱-۱۴۰۲)

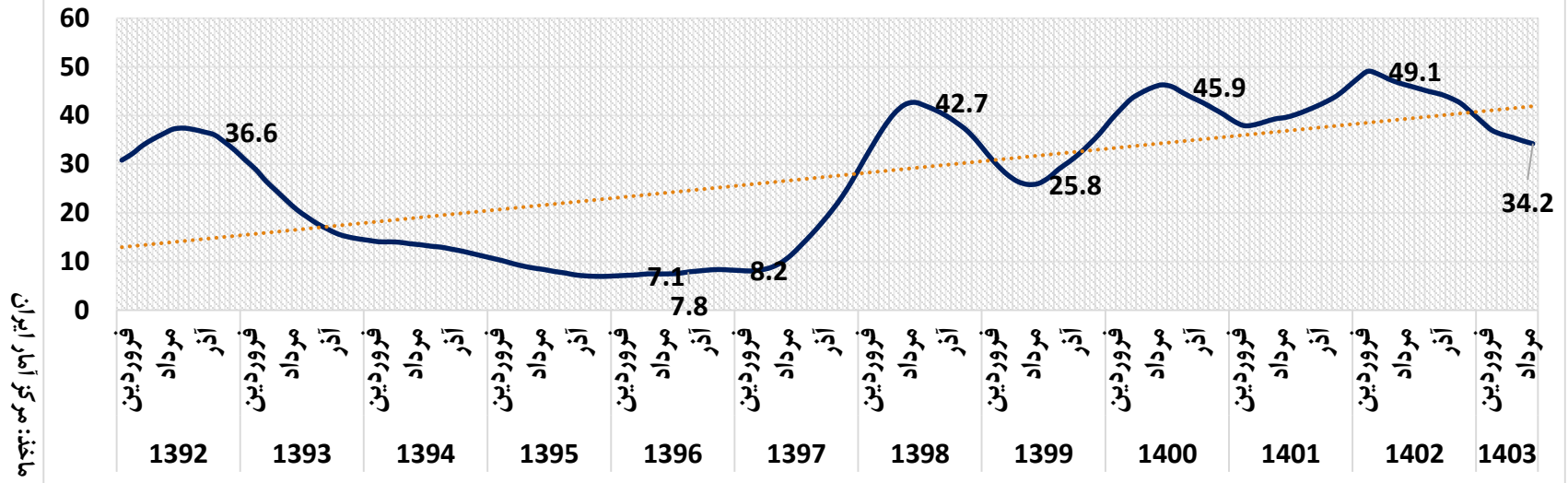

منبع: مرکز آمار ایران

□ از سال ۱۴۰۰ رشد اقتصادی ایران در محدود ۳ درصد بوده که این رشد عمدتاً به واسطه بهبود درآمدهای نفتی حاصل شده و کیفیت رشد اقتصادی چندان تحت تأثیر رشد تولید نبوده است.

وضع موجود- تورم

(نرخ تورم خانوارهای کشور) به تفکیک ماه برمبنای سال پایه ۱۰۰=۱۴۰۰

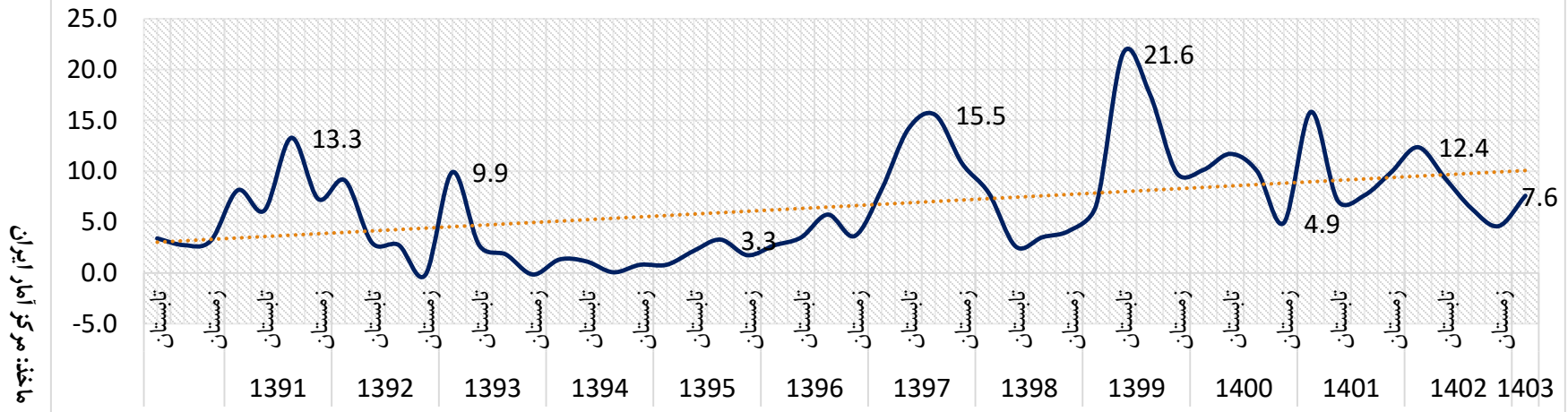

□ طی یک دهه گذشته نرخ تورم ماهانه روندی صعودی داشته و در سال ۱۴۰۲ به بالاترین سطح خود ۴۹.۱ درصد رسیده است.

□ در شهریور ۱۴۰۳ نرخ تورم ماهانه به ۳۴.۲ درصد رسیده که این روند از خرداد ۱۴۰۲ روبه کاهش بوده است.

وضع موجود- تورم تولیدکننده فصلی

(نرخ تورم فصلی تولیدکننده کل کشور، به تفکیک فصل ۱۰۰=۱۳۹۵).....

□ نوسانات قابل توجه در تورم تولیدکننده به صورت فصلی نشان از نوسان و ناپایداری شرایط اقتصادی و تاثیر افزایش هزینه ها از جمله نوسانات نرخ ارز بر هزینه های تولید در کشور است.

از توجه شما سپاس گزارم

